

Program Lubuskiego Kuratora Oświaty

„Wspomaganie dyrektorów szkół podstawowych w zakresie sprawowania nadzoru pedagogicznego nad procesem kształcenia w szkole podstawowej”

Wstęp

Po dokonaniu analizy wyników egzaminów zewnętrznych w roku szkolnym 2017/2018 oraz wniosków z nadzoru pedagogicznego Lubuskiego Kuratora Oświaty, a także w związku z reformą strukturalną i programową wdrażaną od września 2017 r. przez Ministra Edukacji Narodowej - stwierdzono potrzebę wzmocnienia wewnętrznego nadzoru pedagogicznego nad realizacją podstawy programowej w szkołach podstawowych województwa lubuskiego oraz planowaniem i organizowaniem procesu edukacyjnego ukierunkowanego na wzrost jakości i efektywności kształcenia.

Podstawa prawna:

Art. 51 ust. 1; art. 44 ust.1, 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2016, Prawo oświatowe (tekst jednolity: Dz. U. z 2019 r. poz. 1148 z późn. zm.).

Cel główny:

Rozwijanie kompetencji i wspomaganie dyrektorów szkół w zakresie sprawowania nadzoru pedagogicznego nad procesem edukacyjnym planowanym i organizowanym w sposób sprzyjający rozwojowi uczniów, w tym dobrze przygotowujący ich do egzaminu ósmoklasisty.

Cele szczegółowe – wspomaganie i rozwijanie kompetencji dyrektorów szkół w zakresie:

- planowania, organizowania i monitorowania procesów edukacyjnych z uwzględnieniem możliwości psychofizycznych i potrzeb edukacyjnych uczniów oraz ich indywidualnej sytuacji;
- wykorzystywania wyników i wniosków z ewaluacji wewnętrznej i zewnętrznej oraz innych form nadzoru pedagogicznego, a także wyników badań wewnętrznych i zewnętrznych do doskonalenia jakości pracy szkoły i podnoszenia efektywności kształcenia;
- analizowania i dopuszczania do użytku w szkole programów nauczania obejmujących całość podstawy programowej dla II etapu edukacyjnego, dostosowanych do potrzeb i możliwości uczniów dla których są przeznaczone, a także oceniania planów pracy nauczycieli pod kątem ich zgodności z podstawą programową;
- obserwowania lekcji, w ramach realizacji zadań z nadzoru pedagogicznego, ze szczególnym uwzględnieniem efektywności realizowania podstawy programowej przy zastosowaniu form i metod motywujących uczniów do uczenia się i rozwoju osobowego, w tym uzyskania dobrych wyników na egzaminie ósmoklasisty;
- nadzorowania procesu oceniania uczniów zgodnego z prawem oświatowym i wewnątrzszkolnymi zasadami, w tym udzielania uczniom informacji zwrotnej o ich postępach w nauce pomagającej w uczeniu się;

- wspomaganie nauczycieli w realizacji ich zadań, w tym planowania doskonalenia zawodowego nauczycieli i motywowanie do udziału w wewnętrznych i zewnętrznych formach doskonalenia;
- upowszechnianie informacji o egzaminie ósmoklasisty wśród uczniów i rodziców oraz współpracy z rodzicami na rzecz rozwoju ich dzieci.

Uczestnicy:

- dyrektorzy szkół podstawowych województwa lubuskiego oraz nauczyciele przedmiotów objętych egzaminem ósmoklasisty.

Instytucje współpracujące:

- placówki doskonalenia zawodowego nauczycieli w województwie lubuskim.

Zadania Kuratorium Oświaty w Gorzowie Wlkp.:

- opracowanie harmonogramu działań na dany rok szkolny;
- organizowanie konferencji szkoleniowych dla dyrektorów szkół poświęconych wewnętrznemu nadzorowi pedagogicznemu;
- redagowanie i zamieszczanie na stronie internetowej kuratorium oświaty informacji dotyczących realizacji programu;
- opracowywanie i przekazywanie dyrektorom szkół informacji oraz narzędzi wspomagających planowanie, realizację i ewaluację działań programowych;
- monitorowanie nadzoru pedagogicznego sprawowanego przez dyrektora w obszarze realizacji podstawy programowej i przygotowania uczniów do egzaminu ósmoklasisty;
- ewaluacja programu, opracowanie raportu, wniosków i rekomendacji do pracy na kolejny rok szkolny oraz modyfikacja programu;
- prezentacja raportu z realizacji programu oraz wniosków z analizy wyników egzaminu ósmoklasisty podczas sierpniowych narad Lubuskiego Kuratora Oświaty z dyrektorami szkół podstawowych.

Zadania placówek doskonalenia zawodowego nauczycieli:

➤ Zaplanowanie lub wskazanie w ofercie placówki form doskonalenia zawodowego nauczycieli realizujących cele programu, takich jak:

- 1) konferencje przedmiotowo-metodyczne dla nauczycieli szkół podstawowych, uczących matematyki, języka polskiego, języków obcych oraz innych przedmiotów, które zostaną objęte egzaminem, nt. zmian programowych i egzaminu ósmoklasisty;
- 2) szkolenia rad pedagogicznych nt. egzaminu ósmoklasisty;
- 3) warsztaty metodyczne dla nauczycieli przedmiotów objętych egzaminem ósmoklasisty nt. między innymi:
 - realizacji obowiązującej podstawy programowej przy zastosowaniu form i metod pracy adekwatnych do potrzeb edukacyjnych i możliwości psychofizycznych uczniów;
 - sposobów kształtowania umiejętności uczenia się i motywowania do rozwoju;
 - umiejętności rozwijania kompetencji kluczowych, w szczególności matematycznych;
- 4) warsztaty doskonalące umiejętności dyrektorów szkół w zakresie planowania, organizowania i realizowania procesów edukacyjnych w sposób sprzyjający uczeniu się oraz monitorowania efektywności podejmowanych działań;

- 5) formy doskonalenia zawodowego dla dyrektorów w zakresie wykorzystywania wyników i wniosków z wewnętrznego nadzoru pedagogicznego oraz wniosków z nadzoru sprawowanego przez Lubuskiego Kuratora Oświaty, a także wyników badań wewnętrznych i zewnętrznych do doskonalenia jakości pracy szkoły i podnoszenia efektywności kształcenia uczniów;
 - 6) konsultacje indywidualne dla dyrektorów szkół w zakresie tematyki dotyczącej sprawowania nadzoru pedagogicznego nad przebiegiem procesu kształcenia;
 - 7) inne formy doskonalenia wspomagające szkoły w realizacji zadań określonych w programie LKO.
- Przekazanie do Kuratorium Oświaty sprawozdania informującego o udziale nauczycieli i dyrektorów w doskonaleniu zawodowym tematycznie dotyczącym podnoszenia efektywności kształcenia i egzaminu ósmoklasisty.

Zadania szkół:

- Opracowanie oraz realizacja **planu działań** prowadzonych w danym roku szkolnym na rzecz optymalnego przygotowania uczniów i szkoły do egzaminu ósmoklasisty, uwzględniającego niżej proponowane obszary:
- 1) **diagnoza potrzeb szkoły** w zakresie nauczania przedmiotów objętych egzaminem ósmoklasisty oraz diagnoza możliwości i potrzeb edukacyjnych, sposobów uczenia się i sytuacji społecznej uczniów w kontekście właściwego przygotowania ich do egzaminu;
 - 2) **doskonalenie procesu edukacyjnego** w zakresie przedmiotów egzaminacyjnych, z uwzględnieniem potrzeb i możliwości uczniów oraz zastosowaniem metod i form pracy motywujących do uczenia się oraz rozwoju i uzyskiwania jak najlepszych wyników na egzaminie zewnętrznym;
 - 3) **rozwijanie kompetencji matematycznych** uczniów;
 - 4) **indywidualizacja procesu edukacyjnego** obejmująca analizę i doskonalenie:
 - a) form i metod pracy z uczniem zdolnym i słabym,
 - b) udzielanie w szkole pomocy uczniom potrzebującym wsparcia w przezwyciężaniu trudności wynikających z ich sytuacji społecznej,
 - c) dostosowanie wymagań edukacyjnych do możliwości i potrzeb uczniów z opiniami i orzeczeniami poradni psychologiczno-pedagogicznych,
 - d) udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej uczniom objętym pomocą;
 - 5) **doskonalenie zawodowe nauczycieli** ukierunkowane na tematykę dotyczącą: realizacji podstawy programowej z zastosowaniem form i metod pracy sprzyjających uczeniu się; kształtowania u uczniów umiejętności uczenia się; efektywnego planowania i realizowania procesu edukacyjnego; oceniania pomagającego uczniom uczyć się i planować indywidualny rozwój, w tym udzielania informacji zwrotnej o postępach oraz mocnych i słabych stronach ucznia;
 - 6) **współpraca zespołowa nauczycieli**, promująca dzielenie się wiedzą i doświadczeniem w szczególności w obszarze planowania, organizacji, realizacji i ewaluacji procesów edukacyjnych, z uwzględnieniem lekcji otwartych ukierunkowanych między innymi na umożliwianie uczniom powiązania różnych dziedzin wiedzy i jej wykorzystanie (łączenie wiedzy przedmiotowej i umiejętności z wiedzą z innych przedmiotów, doświadczeniami pozaszkolnymi, wydarzeniami w Polsce i na świecie);

- 7) **współpraca z rodzicami** na rzecz rozwoju ich dzieci oraz upowszechniania informacji o egzaminie ósmoklasisty;
 - 8) **nadzór wewnętrzny dyrektora szkoły** nad przebiegiem procesu edukacyjnego; uwzględniający założenia programu LKO, w tym nadzór nad: realizacją podstawy programowej, formami i metodami prowadzenia lekcji, bieżącym diagnozowaniem i ocenianiem osiągnięć edukacyjnych uczniów, prowadzony z zastosowaniem form nadzoru:
 - a) ewaluacji wewnętrznej w zakresie wymagania *Procesy edukacyjne są zorganizowane w sposób sprzyjający uczeniu się* lub wymagania *Uczniowie nabywają wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej*,
 - b) kontroli,
 - c) c) wspomagania,
 - d) d) monitorowania;
 - 9) **rozwijanie kompetencji dyrektora** oraz **wicedyrektora** szkoły w obszarze sprawowania nadzoru pedagogicznego;
 - 10) **inny** (obszar nie wymieniony wyżej).
- **Ewaluacja działań** podejmowanych w ramach programu, opracowanie sprawozdania z uwzględnieniem uzyskanych efektów, wniosków i rekomendacji do pracy w następnym roku szkolnym.

Założenia dotyczące realizacji programu

- Realizacja programu przewidziana jest w okresie od września 2018 r. do sierpnia 2022 r. w cyklu rocznym (rok szkolny 2018/2019; 2019/2020; 2020/2021; 2021/2022).
- Szkoła realizuje program w oparciu o własny plan działań opracowany na określony rok szkolny zgodnie z zapisami w programie oraz z uwzględnieniem potrzeb i specyfiki szkoły.
- Przekazanie do kuratorium w terminie do końca września danego roku szkolnego podpisanego przez dyrektora planu działań prowadzonych w ramach programu, stanowi potwierdzenie udziału szkoły w programie.
- W każdym roku szkolnym program podlega ewaluacji przeprowadzanej po ogłoszeniu wyników egzaminu ósmoklasisty.
- Ewaluacja programu odbywa się dwutorowo:
 - 1) w każdej szkole - w odniesieniu do zaplanowanych i przeprowadzonych w ramach programu działań oraz wyników egzaminu uzyskanych przez uczniów szkoły;
 - 2) w Kuratorium Oświaty - w odniesieniu do działań prowadzonych w województwie oraz ogólnych wyników szkół w gminach i powiatach.
- Z realizacji programu i jego ewaluacji w każdym roku szkolnym szkoła opracowuje własne sprawozdanie uwzględniające wnioski i rekomendacje mające na celu podniesienie efektów kształcenia, a zespół ds. programu – RAPORT.
- Wnioski z ewaluacji programu i analizy wyników egzaminu ósmoklasisty oraz rekomendacje ukierunkowane na wzrost efektów kształcenia są wykorzystywane

odpowiednio do modyfikacji programu, a w każdej szkole - planu działań na kolejny rok szkolny.

- Planowanie działań w ramach programu, ich realizacja, ewaluacja i modyfikacja jest pracą zespołową.

Terminy realizacji Programu w danym roku szkolnym

Tabela 1. Harmonogram zadań LKO na rok szkolny 2019/2020

Lp.	Zadanie	Forma realizacji	Odpowiedzialni za realizację	Termin	Uwagi
1.	Modyfikacja programu oraz zaplanowanie działań na rok szkolny 2019/2020.	Zmodyfikowany program	Dyrektor WNP, zespół ds. programu, zwany dalej „zespołem”	Sierpień/ wrzesień 2019 r.	
2.	Zorganizowanie konferencji dla dyrektorów szkół podstawowych .	Konferencje szkoleniowe	Dyrektor WNP	Październik 2019r./ luty 2020 r.	Konferencje w części północnej i południowej województwa
3.	Zamieszczanie na stronie internetowej KO informacji związanych z programem.	www.ko-gorzow.edu.pl > Nadzór pedagogiczny> Program LKO dla szkół podstawowych	Dyrektor WNP Przewodnicząca zespołu	Rok szkolny 2019/2020	Na bieżąco, wg potrzeb
4.	Przekazanie w terminie do 11.09.2019 r. wzoru planu działań na rok szkolny 2019/2020.	Informacja na stronie www KO; na adres elektroniczny dyrektora	Dyrektor WNP, Przewodnicząca zespołu, wizytatorzy	Wrzesień 2019 r.	
5.	Analiza przekazanych do KO planów szkół.	Arkusze analizy	Dyrektor WNP, wizytatorzy	Październik 2019 r.	
6.	Opracowanie i przekazanie do szkół arkusza oceny zgodności z prawem dopuszczania do użytku w szkole programów nauczania.	Arkusze ocen	Dyrektor WNP, zespół, wizytatorzy	Październik/ listopad 2019 r.	100 % szkół podstawowych
7.	Analiza przekazanych do KO arkuszy, opracowanie wyników i wniosków.	Arkusze analizy	Dyrektor WNP, wizytatorzy, zespół	Listopad/ grudzień 2019 r.	
8.	Monitorowanie nadzoru pedagogicznego sprawowanego przez dyrektora szkoły.	Arkusze monitorowania	Dyrektor WNP, zespół	Styczeń 2020 r.	100 % szkół podstawowych

9.	Analiza wyników monitorowania, opracowanie wyników i wniosków.	Opracowanie wyników wg ustalonego arkusza	Dyrektor WNP, zespół, wizytatorzy	Luty 2020 r.	
10.	Weryfikacja wyników monitorowania w odniesieniu do wybranych szkół.	Monitorowanie działań na terenie szkoły	Dyrektor WNP, wizytatorzy	Marzec 2020 r.	Minimum 10% szkół podstawowych
11.	Opracowanie i przekazanie do szkół arkusza ewaluacji zrealizowanych w szkole działań.	Arkusz ewaluacyjny	Dyrektor WNP zespół	Maj/czerwiec 2020 r.	
12.	Analiza przekazanych arkuszy ewaluacyjnych.	Opracowanie raportów w regionach, wg ustalonego wzoru	Dyrektor WNP, zespół, wizytatorzy	Lipiec 2020 r.	
13.	Ewaluacja programu, opracowanie wyników, wniosków i rekomendacji.	Raport z realizacji programu w roku szkolnym 2019/2020	Dyrektor WNP, zespół	Do 15 sierpnia 2020 r.	
14.	Prezentacja raportu z realizacji programu oraz wniosków z analizy wyników egzaminu ósmoklasisty.	Narady Lubuskiego Kuratora Oświaty z dyrektorami szkół podstawowych	Dyrektor WNP, Przewodnicząca zespołu	Sierpień 2020 r.	

Tabela 2. Terminy dla SZKÓŁ w roku szkolnym 2019/2020

Lp.	Zadanie	Forma realizacji	Odpowiedzialni za realizację	Termin	Uwagi
1.	Opracowanie planu działań na rok szkolny 2019/2020 prowadzonych w ramach programu LKO.	Wg wzoru	Dyrektor Szkoły, zespół nauczycieli	Wrzesień 2019 r.	
2.	Przekazanie do KO podpisanego przez dyrektora planu działań.	Zgodnie z informacją na stronie www. KO	Dyrektor Szkoły	Do 01.10.2019 r.	
3.	Realizacja działań ujętych w planie.	Wg szkolnego planu	Dyrektor Szkoły, zespół nauczycieli	Od października 2019 r. do sierpnia 2020 r.	
4.	Ocena zgodności z prawem dopuszczenia do użytku w szkole programów nauczania.	Arkusz oceny	Dyrektor Szkoły	Listopad 2019 r.	
5.	Przekazanie arkusza do KO.	Zgodnie z informacją na stronie www. KO	Dyrektor Szkoły	30 listopada 2019 r.	
6.	Udział w monitorowaniu nadzoru pedagogicznego sprawowanego przez dyrektora szkoły.	Arkusz monitorowania	Dyrektor Szkoły	Styczeń 2020 r. Marzec 2020 r.	
7.	Dokonanie ewaluacji podejmowanych działań w ramach programu z uwzględnieniem wyników egzaminu i przekazanie analizy do KO.	Arkusz ewaluacyjny	Dyrektor Szkoły, zespół nauczycieli	Do 30 czerwca 2020 r.	Ogłoszenie wyników egzaminu
8.	Sformułowanie wniosków i rekomendacji na kolejny rok szkolny.	Sprawozdanie z realizacji programu	Dyrektor szkoły, zespół nauczycieli	Czerwiec – sierpień 2020 r.	

Program zmodyfikowano dnia: 02-06.09.2019 r.